

28.05.2021

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE :*****TBMM Başkanı Şentop, Libya Yüksek Devlet Konseyi Başkanı Halid el-Mişri'yi kabul etti***

Gerçekleştirdikleri ortak basın toplantısında Libya'nın huzur ve istikrara kavuşması için atılması gereken adımların altını çizdiklerini, uluslararası toplumun bölgeyle ilgili tutumunu birlikte değerlendirdiklerini aktaran Şentop, bu ziyaretin ardından iki ülkeyi yakından ilgilendiren gerek ikili gerek bölgesel birçok gelişmenin meydana geldiğini, bu gelişmeler neticesinde ikili ilişkilerin çeşitlenerek zenginleşmesinden duyduğu memnuniyeti ifade etti. (TRT Haber)

Erdoğan İlham Aliyev'e tebrik mektubu gönderdi

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e Cumhuriyet günü ile ilgili mektup yazarak İlham Aliyev'i ve Azerbaycan halkını tebrik etti. (oxu.az)

Türkiye ve Yunanistan arasında 4. Güven Artırıcı Önlemler Toplantısı

Milli Savunma Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, toplantıda Güven Artırıcı Önlemler konusundaki görüşmelerin devamı hususunda mutabık kalındı. Bir sonraki toplantının Ankara'da icra edilmesinin planlandığı belirtildi. (@tcsavunma)

Türkiye, NATO müttefiklerini Belarus uçağı üzerindeki öfkeyi yumuşatmaya itti

Türkiye'nin NATO toplantısında müttefiklerinin Belarus konusunda hazırladığı sert bildiriye yumuşattığı ve itiraz ettiği iddia edildi. Reuters'a açıklama yapan diplomatlar, Ankara'nın Belarus'un en yakın müttefiki Moskova ile bağlarını korumaya ve Minsk'e günlük uçuşları olan Türk Hava Yolları aracılığıyla Belarus ile ekonomik ilişkileri sürdürmeye çalışıyor olabileceğini söyledi. (Reuters)

Doğu Akdeniz-Ege

- Çavuşoğlu Pazar günü Batı Trakya'da Müslüman Türk azınlığın temsilcileriyle görüşecek. Yunan basını, Çavuşoğlu'nun önce Batı Trakya'ya gitmeyi tercih etmesini "ziyaret öncesi gerginlik" diye yorumladı.
- Milli Savunma Bakanlığından yapılan açıklamada, Türk ve Yunan Savunma Bakanlıkları heyetleri arasında 26-27 Mayıs'ta video telekonferans yöntemiyle yapılan toplantıda, güven artırıcı önlemler konusundaki görüşmelerin devamı hususunda mutabık kalındığı bildirildi.

- İsrail Kamu Yayın Kuruluşunda (KAN) yer alan haberde, Mısır'ın, İsrail, Hamas ve Filistin yönetimini, başkent Kahire'deki görüşmelere katılmaları için davet ettiği kaydedildi.
- Müstaî Tümmiral Doç. Dr. Cihat Yaycı: "Yunanistan, Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanları için hukuken muhatap alınmamalıdır. Alınması hukuken ve hak ve menfaatlerimiz açısından yanlış olur. Türkiye, Doğu Akdeniz'de şu ana kadar dik bir duruş sergiledi. Zaten bütün yaptırım tehditlerinin arkasında da Doğu Akdeniz konusu gündeme getiriliyor. Bu da dik duruşun bir bedelidir. Bu dik duruş olmazsa Doğu Akdeniz'i kaybederiz"
- KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Anastasiadis'in "şartlarımız kabul edilmezse AB-Türkiye ilişkilerinin ele alınacağı AB Zirvesi'ni veto edeceğiz" sözlerine, "Şartlarının kabul edilmesi mümkün değil. Rum tarafının hegemonyacı tutumuna boyun eğecek değiliz" dedi.
- Tatar: "Egemen eşitlik Türk-Yunan dengesini de gözetmektedir. Kusura bakılmasın ama kimse burasının tamamen AB'ye gireceğini ve bunun sonucunda Türkiye'nin buradan dışlanacağını düşünmesin. Biz bunu asla kabul etmeyiz."
- Yunanistan Hükümet Sözcüsü Peloni: "Sayın Çavuşoğlu'nun Trakya ziyareti özel bir ziyaretir. Yunanistan demokratik bir Avrupa ülkesidir özel ziyaretleri yasaklamaz. Yunan vatandaşları ile eşit statüye sahip azınlık ile ilgili saklayacak ve korkacak hiçbir şeyimiz yok."
- Yunanistan merkezli Greek City Times: "Moskova, Kıbrıs'ın egemenliği konusunda AB üyesi Almanya'dan daha güçlü hale geldi. Fakat Atina, ülkedeki ABD askeri varlığını güçlendirerek Moskova'ya karışık mesajlar gönderiyor."
- Cumhurbaşkanı Erdoğan: "Daha önce 'petrol yok' diye üzerine beton dökülen kuyulardan da petrol üretmeye başladık. Son 1 ayda 3 yeni kuyuda petrol keşfettik. TP'nin 2021 yurt içi günlük üretim ortalaması son 3 keşfimizle birlikte 61 bin varilin üzerine çıkmıştır.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez: "Karadeniz'deki 405 milyar m3'lük doğalgaz keşfimizin ardından, karada da 3 yeni kuyuda petrol keşfettik. Günlük 6.800 varil üretim yapacağımız keşiflerimiz hayırlı olsun."

Terör Gündemi

- Milli Savunma Bakanlığı, Yunanistan'a yasa dışı yollarla geçmeye çalışan 7 FETÖ mensubunun sınır birlikleri tarafından yakalandığını açıkladı.
- Diyarbakır merkezli 5 ilde terör örgütü PKK'nın şehir yapılanmasına yönelik operasyonda gözaltına alınan 31 şüpheliden HDP'nin bazı il ve ilçe yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 16'sı tutuklandı.
- Fırat Kalkanı bölgesine taciz atışı yapan 1, Barış Pınarı bölgesine sızma girişiminde bulunan 4 olmak üzere toplam 5 PKK/YPG'li terörist etkisiz hale getirildi.
- Irak'ın kuzeyinde devam eden Pençe operasyonlarında 11 PKK'lı terörist etkisiz hale getirildi.
- İstanbul'da terör örgütü DEAŞ'a yönelik operasyonda 8 şüpheli yakalandı.

2. AVRUPA:

Macron'dan tarihi soykırım açıklaması

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron soykırımın 27'nci yıldönümünde yaptığı Ruanda ziyaretinde ülkesinin sorumluluğunu ikrar etti. Macron yaptığı açıklamada, "Bugün buraya

sorumluluğumuzu teslim etmeye geldim. Sizlerden af diliyoruz. Evet, Fransa uyarılara kulak asmayarak soykırımcı bir rejimin yanında durdu ancak fiilen soykırımın suç ortağı değildi." ifadelerini kullandı.(EuroNews)

BM İnsan Hakları Konseyi İsrail'in insan hakları ihlallerini incelemek için komisyon kuracak

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Konseyi (İHK), İsrail'in insan hakları ihlallerini soruşturmak üzere acilen bağımsız uluslararası soruşturma komisyonu kurulmasını içeren kararı kabul etti. (EuroNews)

Macron'dan Lübnan Genelkurmay Başkanı

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Lübnan Genelkurmay Başkanı General Joseph Aoun ile bir araya geldi. Macron, görüşmede, "Lübnan'da gerekli reformları yapabilecek bir hükümetin kurulması ülkenin uzun vadede uluslararası yardım alabilmesi için bir koşuldur" ifadelerini kullandı.(Şarkul Avsat)

AB, Suriye'de yaptırımları 1 yıl uzattı

Avrupa Birliği, Suriye'deki Esed rejimine yönelik mevcut yaptırımların 1 yıl uzatılmasına karar verdi.(TRT Haber)

BM'den Filistinliler için 95 milyon dolar yardım çağrısı

Birleşmiş Milletler Gazze, Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te İsrail'in saldırılarından etkilenen Filistinlilerin acil insani yardım ihtiyaçlarının karşılanması için 95 milyon dolar yardım çağrısında bulundu.(TRT Haber)

Avrupa Kısa Kısa

- NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Rusya ve Beyaz Rusya'nın benzer bir davranış modeline sahip olduğunu söyledi.
- Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas, Belarus üzerinden gaz geçişine yönelik yaptırımları reddetmedi. Yaptırım hazırlığı olduğunu bildirdi.
- Borrell, Belarus'a yönelik yeni bir bireysel AB yaptırım paketinin neredeyse hazır olduğunu söyledi.
- Ukrayna, Rusya ve Beyaz Rusya'dan elektrik ithalatını durdurdu.

Dünya Basını

- NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Rusya ve Beyaz Rusya'nın benzer bir davranış modeline sahip olduğunu söyledi.
- AP: ABD Rusya'ya Açık Semalar Antlaşması'na geri dönmeyeceğini bildirdi.
- Al Arabiya (BAE): Washington, Ortadoğu'daki en eski ihtilafın çözümünde belli bir sorumluluk taşıyor ve tarihi bir rol oynuyor. ABD Dışişleri Bakanı'nın gezisi önemli bir adım.
- USA Today (USA): Joe Biden, Rusya ve Vladimir Putin ile yüzleşmek için ileri görüşlü bir stratejiye ihtiyaç duyuyor.

- JB Press (Japonya): AB, Belarus'a yaptırım uygulayıp ötekileştirirken Rusya'nın ekmeğine yağ sürüyor.
- Yahoo News Japan (Japonya): Polonya, Türk SİHA satın alan ilk NATO ülkesi oldu. Ve bunu açıkça Rusya'ya karşı yaptı.
- Washington Post (ABD): Biden-Putin zirvesi ABD'yi "zayıf" göstermeyecek biçimde sonuçlanacak.
- Der Spiegel (Almanya): Rusya, üç Alman STK'sını "istenmeyen örgüt" ilan etti. Her üç kuruluşun da merkezi Berlin'dedir.
- The Times, (İngiltere): Çin, Amerikan Adalarına ulaşabilen gizli bir bombardıman uçağı yapıyor.
- The Wall Street Journal (ABD): Rus ordusu, Kuzey Kutbu'nda ABD'ye üstünlük sağlamaya çalışıyor.

3. ORTA DOĞU :

İsrail, Hamas Ve PIJ Komutanlıklarının Kilit Üyelerini Ortadan Kaldırıyor

İsrail, son savaş sırasında Gazze Şeridi'ndeki terör örgütlerine yönelik askeri operasyonlarının bir parçası olarak, Hamas ve Filistin İslami Cihadının (PIJ) kilit liderlerini ve komutanlarını hedef aldı.(fdd.org)

İsrail'in Hamas'a karşı operasyonu dünyanın ilk yapay zeka savaşıydı

IDF, Gazze Şeridi'ndeki Hamas ile son çatışma sırasında yapay zeka ve süper bilgi işlem kullandı.Büyük ölçüde makine öğrenimine bel bağlayan İsrail ordusu, Operation Guardian of the Walls'ı ilk yapay zeka savaşı olarak adlandırıyor.(jpost.com)

Suriye'de Seçimi Esat'ın Kazandığı Açıklandı

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esat, düzenlenen seçimlerde oyların yüzde 95,1'ini alarak görevde dördüncü dönemini kazandı. Muhalifler ve Batılı ülkeler ise seçimin hileli olduğunu öne sürüyor. (VOA)

Yemen: İran ve Husilerin barışı kabul etmeleri için Rusya baskı yapmalı

Yemen hükümeti, BM Yemen Özel temsilcisi Martin Griffiths ve ABD Yemen Özel Temsilcisi Timothy Lenderking'in bölgedeki ziyaretleri devam ederken, savaşın durdurulması ve siyasi ortamın eski haline getirilebilmesi için Rusya'yı İran ve Husilerin BM ve uluslararası barış önerilerini kabul etmeleri için baskı yapmaya çağırdı.(Şarkul Avsat)

Filistin, yıkılan medya merkezi için Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne başvurdu

İsrail'in yargılanması yönündeki işlemlere başlanması öngörülüyor; Tel Aviv ise Hamas'ın askeri çıkarlarını sivil toplumun merkezine koyduğunu öne sürüyor.(Şarkul Avsat)

Suriye rejim heyeti 2011'den bu yana ilk kez Suudi Arabistan'ı ziyaret etti

Suriye rejiminden bir heyet, 2011 yılı başlarında patlak veren Suriye devriminden bu yana krallığa ilk kez resmi ziyarette bulunmak üzere Salı günü Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'a geldi.(Ortadoğu Haber)

Filistin Dışışleri Bakanı Maliki: "İsrail sömürge rejimi"

Filistin Dışışleri Bakanı Riyad El-Maliki, uluslararası toplumun "işlediği suçlar" nedeniyle İsrail'i hesaba çekmemesinin onu suç işlemeye teşvik ettiğini söyledi.(Ortadoğu Haber)

Katar Dışışleri Bakanı'ndan 'Gazze' çağrısı

Katar Dışışleri Bakanı Muhammed bin Abdurrahman Al Sani, en kısa sürede insani yardımların Gazze'ye ulaştırılması gerektiğini söyledi.(TRT Haber)

İran, uranyumu bomba yapma seviyesinde zenginleştirdi

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın Genel Direktörü Rafael Grossi, İran'ın uranyumu "yalnızca bomba yapan ülkelerin ulaştığı" seviyelerde zenginleştirdiği konusunda uyardı. Financial Times'a verdiği demeçte durumun çok endişe verici olduğunu belirten Grossi, "Yüzde altmış zenginleştirme, neredeyse silah kalitesinde" dedi. (Middle East Monitor)

4. ASYA :***Azerbaycan-Ermenistan Gerginliği***

- Ermenistan'ın Kapan, Meghri ve Tegh kasabalarındaki bazı arazilerin, Ermenistan'da yerleşen Rusya Federal Güvenlik Servisi Sınır Muhafaza Birimi birliklerine devredileceği belirtildi.
- Ermenistan Dışışleri Bakanlığı Sözcüsü Anna Nagdalyan, Facebook hesabından yaptığı açıklamada, Dışışleri Bakanı Ara Ayvazyan'ın istifa mektubunu sunduğunu açıkladı. Gerekçe ise bildirilmedi.
- Paşinyan, Ermenistan'ın Azerbaycan sınırındaki durumu çözmek için Rusya Federasyonu ile işbirliği yaptığını söyledi.
- Ermenistan, Azerbaycan sınırını geçtikten sonra yakalanan askerlerin haklarının korunmasını sağlamak için AIHM'ye başvurdu.
- Ermenistan'ın Kapan, Meghri ve Tegh kasabalarındaki bazı arazileri, Ermenistan'da konuşlanmış olan Rusya Federal Güvenlik Servisi Sınır Muhafaza Birimine devredeceği bildirildi.

5. ABD :***ABD'nin BAE'ye silah satış anlaşmasına Çin engeli***

Wall Street Journal'ın bildirdiğine göre, BAE'ye milyarlarca dolarlık gelişmiş ABD silahlarının satışı, Washington'un Abu Dabi'nin Çin ile artan ilişkileriyle ilgili endişeleri nedeniyle tehlikeye girebilir.(Ortadoğu Haber)

ABD ve Çin arasında Biden dönemindeki ilk ticaret görüşmesi gerçekleşti

ABD ile Çin arasındaki ticaret dosyasından sorumlu iki üst düzey yetkili arasında bir telefon görüşmesi gerçekleştiği belirtildi. Böylece iki ülke arasında ABD Başkanı Joe Biden döneminin ilk ticaret görüşmesi yapılmış oldu.(Şarkul Avsat)

ABD, Açık Semalar Antlaşması'na geri dönmeyecek

ABD, Rusya'ya Açık Semalar Antlaşması'na yeniden taraf olmayacağını bildirdi. Anlaşma taraf ülkelere güven yaratmak amacıyla birbirlerinin hava sahasında silahsız keşif uçuşu yapma imkanı veriyordu.(DW)

Biden, Etiyopya'nın Tigray bölgesi için ateşkes çağrısı yaptı

ABD Başkanı Joe Biden dün (Çarşamba) Etiyopya'nın Tigray bölgesindeki 'kabul edilemez' insan hakları ihlallerini kınayarak, acil ateşkes çağrısında bulundu. AFP'nin haberine göre Biden yaptığı açıklamada, yaygın cinsel şiddet de dahil olmak üzere Tigray'de meydana gelen insan hakları ihlallerinin kabul edilemez olduğunu ve sona ermesi gerektiğini söyledi.(Şarkul Avsat)

Biden, Suriye'deki petrol bölgeleri için muafiyeti kaldırıyor

ABD Başkanı Joe Biden'ın, Suriye'de terör örgütü YPG/PKK işgali altındaki petrol bölgeleri için eski Başkan Donald Trump'ın bir ABD firmasına verdiği yaptırım muafiyetini uzatmayacağı açıklandı.(TRT Haber)

- ABD Enerji Bakanı, Rus gazının çevre dostu olup olmadığını sorguladı. Jennifer Granholm, Kuzey Akım 2 gaz boru hattını "dünyadaki en kirli doğal gaz formunu" taşıdığı için tehlikeli bulunduğunu söyledi.

6. RUSYA :

Kremlin'den Beyaz Rusya'ya Ryanair uçağı bildirisi

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, Beyaz Rusya Devlet Başkanı Aleksandr Lukaşenko'nun Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e Ryanair uçağı ve tutuklu Rus kadın ile ilgili bilgi vermesi gerektiğini belirtti. (ria)

Rusya ile Suudi Arabistan, iki ülkenin uzay alanının ortak kullanımına ilişkin çalışmaları kapsamında insanlı uzay görevi hazırlıklarına başladı

Rusya hükümetinin basın servisinden yapılan açıklamada, Rusya-Suudi Hükümetlerarası Ticaret, Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Komisyonu'nun Rusya Başbakan Yardımcısı Aleksandr Novak ve Suudi Arabistan Enerji Bakanı Prens Abdulaziz bin Selman'ın başkanlığında toplandığı bildirildi. (Sputnik, RUSEN Press)

Rusya'dan siber saldırı alarmı

Rusya, federal kurumlarının, yabancı devlet destekli hackerler tarafından daha önce "eşi görülmemiş büyüklükte ve komplekslikte" bir siber saldırıya uğradığını açıkladı. Rusya Federal Güvenlik Servisi (FSB) ve telekom şirketi Rostelecom'un siber güvenlik kolu olan Rostelecom-Solar tarafından bu ay yayınlanan bir rapor, "2020'de Rus kurumlarını hedef alan yabancı devlet destekli geniş çaplı bir siber casusluk operasyonuna maruz kaldığını" ortaya çıkardı.Fakat bu saldırının arkasında hangi ülkenin bulunduğu açıklanmadı.(Euronews)